

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø

Forslag til Natura 2000-plan for N18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **2** høringssvar. Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Lovgrundlag
4. Målsætninger
5. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
6. Klima
7. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringsvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne høringsvar.

Det bemærkes, at høringsvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringsvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af høringsvar

Aalborg Kommune ønsker en nærmere udspecificering af invasive arter i området, og hvor de angivne 22 hektar med invasive arter er beliggende.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Registrering af arealandel med invasive plantearter blev foretaget som et led i kortlægningen af lysåben og skovhabitatnatur i perioden 2016-2019. Miljøstyrelsen har siden NOVANA kortlægningen af habitatnatur 2016-2019 i anden sammenhæng fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikke-hjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter, der er invasive. Det vurderes, at der i øjeblikket er 77 arter, der optræder invasivt i Danmark. Listen opdateres løbende. Det drejer sig om ikke-hjemmehørende arter af dyr og planter med et stort spredningspotentiale, som har en negativ påvirkning på de hjemmehørende arter og arternes levesteder.

I forbindelse med den seneste gennemgang af listen over invasive arter i Danmark vurderes en række af de arter, som er registreret som invasive i NOVANA-kortlægningen, ikke at optræde invasivt i Danmark på nuværende tidspunkt. Det drejer sig om alle arter af ædelgran, alle arter af lærk, alle arter af gran (undtagen sitka-gran der stadig regnes som invasiv), østrigsk fyr og douglasgran samt canadisk bakkestjerne, rundlobet bjørneklo, arter af bærmispel, hvid kornel, bukketorn, hjortetaktræ, kamtschatka-rose og arter af snebær. Under høringsperioden er arealet med invasive arter i indsatsprogrammet justeret på baggrund af dette, idet der i denne planperiode alene er indsatser mod invasive arter, der aktuelt optræder som invasive arter i Danmark.

I MiljøGIS (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>) på Miljøstyrelsens hjemmeside er der tilføjet et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne. I MiljøGIS er der desuden tilføjet en vejledning med forklaring til de enkelte kolonner i data. Data kan downloades til brug i eget GIS-system enten via tabelfunktionen under det pågældende tema eller ved WMS/WFS download. Data fra den oprindelige kortlægning af invasive arter kan ses under temaet "Lysåbne naturtyper (2016-2019) - Naturlig tilstand" i den kolonne, der hedder "invasive" samt under temaet "Skovnaturtyper (2016-2019)" i kolonnen "invasive".

Resumé af høringsvar

En erhvervsvirksomhed mener at kortlægningen af områdets skovnaturtyper er foretaget uden den forventede og nødvendige præcision, idet f.eks. en skovvej er udpeget som elle- og askeskov og en yngre plantet kultur af sitkagran er udpeget som bøg på mor. Stillekekrat fremhæves desuden som eksempel på data, hvor sammenligning med tidligere kortlægning ikke er mulig. Udpegningerne bør efter erhvervsvirksomhedens opfattelse revideres og kvalitetssikres yderligere.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. Data er indsamlet i perioden 2013-2019 som en del af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Der er tale om kvalitetssikrede data, der er indsamlet på nationalt niveau ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen.

Vidensgrundlaget for Natura 2000-planlægningen forbedres løbende, hvilket også kan betyde at direkte sammenligning med tidligere indsamlede data ikke altid lader sig gøre. Forskelle på kortlagte arealer mellem de to seneste kortlægningsperioder kan f.eks. skyldes en mere præcis afgrænsning af de enkelte naturtyper i den seneste kortlægning. I Natura 2000-område nr. 18 gælder dette bl.a. for naturtypen stilkekrat.

Denne høring omfatter alene Natura 2000-planerne og ikke Natura 2000-basisanalyserne. Konkret sagsbehandling vil altid skulle foregå efter nyeste tilgængelige viden.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed skriver, at planerne på grund af en del overordnet og generel information i både basisanalyse og plan er uoverskuelige og utydelige i forhold til, hvor de nævnte indsatser er gældende.

Erhvervsvirksomheden mener desuden, at der flere steder i plan såvel som basisanalyse anvendes regulære gisninger som argumenter og beslutningsgrundlag, uden at disse underbygges eller i øvrigt yderligere forsvares.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Den generelle, overordnede information fastsætter rammerne for Natura-2000-planen og er derfor medtaget i alle Natura 2000-planer. I Natura 2000-planens afsnit 4.1. og afsnit 4.2 kan ses en liste over generelle og specifikke retningslinjer for områdets indsatsprogram. Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder, det vil primært sige kommunerne og offentlige lodsejere.

Emnet "Indsatsprogram", herunder sammenhæng mellem Natura 2000-planernes mål, indsatsprogram og ambitionsniveau, samt emnet "Offentlighed og høring" er uddybet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

3. Lovgrundlag

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed mener, at dokumenterne mangler fokus på de muligheder og rettigheder, man som privat skovejer/jordbesidder har i forbindelse med en udpegning af Natura 2000-områder på privat jord.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Beskrivelse af muligheder og rettigheder som privat skovejer/jordejer i forbindelse med udpegning af Natura 2000-områder er uden for rammerne af Natura 2000-planerne, der består af et resumé af basisanalysen, overordnede og konkrete målsætninger, modsatrettede interesser og indsatser. Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i habitat- og fuglebeskyttelsesområders afgrænsning skete i en selvstændig proces i 2017-2018. Denne grænsejustering kan man læse mere om på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Emnet "Indsatsprogram", herunder muligheder og rettigheder for lodsejere i forhold til indsatser samt emnet "Lovgrundlag", herunder ny kortlægning af naturtyper og indsatser er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Målsætninger

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed påpeger, at "store uberørte skovarealer" nævnes som noget, der skal bevares, men at der ifølge erhvervsvirksomheden hertil bør knyttes, at de omtalte skovarealer sandsynligvis er anlagt af mennesker, og tidligere har været underlagt en form for drift. Desuden anføres, at andelen af uberørt skov er minimal i forhold til andelen af areal, hvorpå skoven dyrkes.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig erhvervsvirksomhedens synspunkt, og anerkender at størstedelen af Natura 2000-områdets skovarealer på et tidspunkt gennem historien har været anlagt af mennesker og har været underlagt en form for drift, samt at andelen af dyrket skovareal udgør et stort areal af den samlede skov i området.

De overordnede målsætninger angiver det overordnede og langsigtede mål for, hvordan området skal udvikle sig for såvel at sikre det konkrete områdes integritet og for at bidrage til opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter. Natura 2000-planen gælder udelukkende for naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Plantet skov med plantagekarakter er ikke en del af udpegningsgrundlaget for området og er derfor ikke nævnt i Natura 2000-planen. Når der i den overordnede målsætning omtales "uberørte skovarealer", henføres der implicit til skovarealer tilhørende skovhabitatnaturtyper, hvor der ikke erkendes plantagekarakter, f.eks. rækkestruktur. Denne målsætning står uændret gennem alle tre generationer af Natura 2000-planer.

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed mener, at der er modstrid mellem at fastsætte et krav om en arealstørrelse, der ikke må eller kan formindskes, mens det samtidig tillades og ligefrem opfordres til en "dynamisk tilgang" til plejen af naturtyperne.

Erhvervsvirksomheden undrer sig over, hvad der menes med "naturtypebevarende drift og pleje", og hvordan drift, pleje, urørt skov og dynamiske processer på store, sammenhængende arealer skal forenes.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Udpegningsgrundlag og områdegrenser

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed undrer sig over, at blank seglmos og stor hornugle fortsat fremgår af udpegningsgrundlaget, når arterne ifølge basisanalysen ikke er fundet i området.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i udpegningsgrundlag er sket i 2018-2022 og vil også fremover ske i en selvstændig proces ud fra bedst tilgængelige viden.

Mulighederne for at foretage ændringer på udpegningsgrundlag drøftes for tiden mellem EU Kommissionen og medlemslandene, herunder drøftes også krav til dokumentation for at udtage arter fra udpegningsgrundlag. Eventuel udtagning af arter eller naturtyper fra det tidligere udpegningsgrundlag afventer således afklaring af disse drøftelser.

Natura 2000-planerne er udarbejdet på baggrund af et bruttoudpegningsgrundlag, der omfatter udpegningsgrundlaget fra planerne for 2016-21 plus nye arter og naturtyper, der er registreret i områderne, og som falder inden for de opstillede kriterier for opdatering af udpegningsgrundlaget.

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed savner beskrivelse i basisanalysen af, hvordan de konkrete udvidelser af Natura 2000-området er foretaget, og hvordan kortlægningen inden for disse områder er foretaget.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i habitat- og fuglebeskyttelsesområders afgrænsning skete i en selvstændig proces i 2017-2018. Denne grænsejustering kan man læse mere om på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Naturtypebestemmelserne i kortlægningen af habitatnaturtyper er foretaget efter EU's fortolkningsmanual af habitatnaturtyper med tilhørende [nogle](#) og [beskrivelse af habitatnaturtyperne](#). Kortlægningerne er foretaget ud fra tekniske anvisninger udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen. Dokumenterne findes på [DCE's hjemmeside](#).

6. Klima

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed sætter spørgsmålstegn ved om de beskrevne indsatser om urørt skov fungerer i forhold til klimaforandringer bl.a. i forhold til den omkringliggende skovs robusthed over for storme, sygdom og skadevoldere. Samme erhvervsvirksomhed anerkender, at den planlagte indsats vedrørende udtagning af lavbundsjord kan være gavnlig i forhold til at mindske udledningen af CO₂ til atmosfæren, men betydningen må ifølge erhvervsvirksomheden antages at blive mindre, når man på samme tid vælger at lægge potentielt højproduktive og CO₂-støvsugende skovarealer ud til urørt skov. Erhvervsvirksomheden henviser til, at Naturstyrelsen i sin miljøvurdering af planen om udlægning af urørt skov på statslige arealer fra 2021 har bekræftet, at urørt skov på sigt vil frigive CO₂, modsat den dyrkede skov, der kontinuerligt vil optage mere CO₂, end den afgiver.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne fokuserer både på at skabe mulighed for mere naturlige processer og naturens robusthed, udvide arealet med urørt skov samt tiltag mod klimaforandringer. I Naturstyrelsens miljørapport "Vurdering af effekter på miljøet af forslag til urørt skov på Naturstyrelsen arealer" fra 2021 konkluderes det, at der i de undersøgte arealer med biodiversitetsskov, heriblandt urørt skov, forventes opbygget et øget CO₂-lager i form af levende og dødt ved, så den mere kortsigtede effekt af omlægning til urørt skov kan være positiv. Efter 200 år forventes det, at der indfinder sig en ligevægt mellem optag og udslip af CO₂. Selvom planen på 200 års sigt vil reducere arealets optag af drivhusgasser sammenlignet med en fortsat forvaltning efter naturnære principper, er vurderingen, at påvirkningen er begrænset i forhold til den samlede danske CO₂ udledning.

Urørt skovs primære formål er at bevare habitatnaturtyperne og forbedre biodiversiteten. Når der udlægges urørt skov, er det ofte muligt strategisk at udvælge placeringen af urørt skov for at mindske eventuel risiko for tilstødende skovs robusthed.

7. Andet

Resumé af høringssvar

En erhvervsvirksomhed skriver, at områdebeskrivelsen i Natura 2000-planen ikke giver et retvisende billede af, hvordan områdets natur i virkeligheden ser ud, da nåletræsskoven ikke er nævnt.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for habitatarter, naturtyper og fugle på områdets udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier. Nåletræsskoven er derfor ikke nævnt i planen i den udstrækning, at der ikke er tale om habitatnatur. Mindre dele af områdets nåletræsskov er dog kortlagt og omtalt i områdebeskrivelsen som habitatnaturtypen skovbevokset tørvemose.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø

På baggrund af de indkomne høringssvar til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen ikke fundet anledning til at foretage ændringer i Natura 2000-planen.

I tredje generation af Natura 2000-planerne er der bl.a. fokus på bekæmpelse af invasive arter. I plansammenhæng fokuseres der på bekæmpelse af invasive arter på de arealer, hvor der er kortlagt lysåben og skovhabitatnatur. Miljøstyrelsen har siden NOVANA kortlægningen af habitatnatur 2016-2019 i anden sammenhæng fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikke-hjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter, der er invasive. Som følge af denne opdatering er det i Natura 2000-planens angivne areal, hvor der ifølge de områdespecifikke retningslinjer bør iværksættes en bekæmpelse af invasive arter, ændret fra 22 ha til 21 ha.

Ingen af ændringerne i forhold til Natura 2000-planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget *N18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø*

Sagsnummer	Høringspart
2022-38758	Aalborg Kommune
2022-39528	Erhvervsvirksomhed